

To år med strafbar psykisk vold – ny rapport om erfaringer fra praksis

Den 1. april 2019 blev psykisk vold gjort strafbar med en ny bestemmelse i Straffeloven, nemlig § 243. I en ny rapport i anledningen af to-året for kriminaliseringen af psykisk vold har Danner interviewet efterforskere og chefanklagere m.fl., samt gennemgået diverse domme for at undersøge lovens virkning.

To hovedkonklusioner: 1) Bevisførelsen i sager om psykisk vold er svær, som det blev forudsagt inden lovens tilblivelse, men denne udfordring kan i nogen grad imødekommes, hvis politiet implementerer forslagene i Rigsadvokatens meddelelse om psykisk vold. 2) Nye tilgange til efterforskning og bevisførelse er essentielt for at kunne løfte flere sager om psykisk vold.

Rapporten kan læses [via linket her](#)

616 anmeldelser på to år – og deres udfald

	Anmeldelser	Påtaleopgivelse	Tiltale rejst	Domsafsigelser samlet	Afventer*
Hentlæggelser inden sigtelse er rejst	224 (36 %) **				
Sigtelse rejst	277 (45%)	157 (25%)**	79 (13%)**	38 (6%)** Frifundet 27 (4%) Skyldig 11 (2%)	3
Afventer*	115				
Anmeldelser i alt	616				

*Fra perioden 1. april 2019 til 27. februar 2021, datatræk fra Rigsadvokaten, baseret på tal fra POLSAS. Afgørelserne er ikke nødvendigvis endelige. Dertil kommer de sager, der ikke er endeligt afgjort, som afventer.
**Tal i () udgør procentdel af antal anmeldelser, afrundet.

Psykisk vold mod kvinder er den mest udbredte form for partnervold

- 4 ud af 100 kvinder og 1 ud af 100 mænd i alderen 16 til 64 år oplever at være udsat for psykisk partnervold. Kvinder er altså mere end tre gange så udsat for psykisk vold fra en nuværende eller tidligere partner end mænd. Hver 20. kvinde har været udsat for mindst en og oftest flere former for partnervold det seneste år, iflg. VIVE.
- I 2020 havde 90 % af kvinderne på Danners krisecenter været udsat for psykisk vold, 90 % havde ligeledes været udsat for fysisk vold, iflg. Danner. I 2019 boede 2.164 kvinder og 1.900 børn på krisecenter, iflg. Danmarks Statistik.
- Forud for 75 % af alle partnerdrab er gået psykisk vold, iflg. Rasmussen/Nørregaard Nielsen.
- 85 % af partnerdrab begås mod kvinder, iflg. Hedegård Thomsen.
- Cirka 12 kvinder bliver hvert år udsat for partnerdrab, iflg. Danner.

Danners otte anbefalinger efter to år med strafbar psykisk vold

På baggrund af indsigterne i denne rapport, har Danner otte anbefalinger, som bør inkluderes i det videre arbejde med opfølgning og implementering af Straffelovens bestemmelse om psykisk vold.

1. **Politikredsene skal implementere Rigsadvokatens meddelelse om psykisk vold, som blev udsendt første gang 1. april 2019 (opdateret marts 2021).**

2. **Justitsministeren skal nedsætte et permanent tværfagligt udvalg**, som evaluerer og fører tilsyn med bestemmelsen om psykisk vold.
3. **Efterforskning og bevissikring af psykisk vold skal sikres tilpassede ressourcer**, så intentionen i §243 kan efterleves i praksis hos de nye specialteams til efterforskning og forebyggelse af partnervold og voldtægt, som blev vedtaget med politireformen i 2020. Domstolene skal ligeledes sikres tilpassede ressourcer her.
4. **Inddrag viden fra fagpersoner, der dagligt arbejder med psykisk vold, fx krisecentre** i den planlagte uddannelse af cirka 125 politibetjente til de nye specialteams, samt i efteruddannelse af fagfolk fra anklagemyndigheden, domstolene og familieretshuset m.fl. Dette har til hensigt at **sikre ensartet forståelse og dialog om psykisk vold på tværs af systemer**.
5. **Nye tilgange og metoder til efterforskning og bevissikring** i sager om psykisk vold skal udvikles og styrkes. Afdækning af mønstre for den psykiske vold skal efterforskes på en måde, der ikke kun baserer sig på at finde fysiske beviser, såsom beskeder på mobilen og hændelser med vidner, men også åbner for at finde kendetegn eller mønstre i adfærden hos udøveren, der er egnet til utilbørligt at styre den anden. Desuden skal der indhentes erklæringer fra relevante fagpersoner.
6. **Ansvar for dokumentation af psykisk vold må aldrig være hos offeret, og det skal anmeldelsesproceduren tage højde for**. Det er vanskeligt for et offer for langvarig psykisk vold at være nøgtern i sin beskrivelse af det regime hun har levet i; hun kan fremstå med lavt selvværd og uden overblik, det må ikke bruges imod hende m/k ved en anmeldelse (eller andre steder i systemet). Selv når fagfolk fra krisecentrene hjælper voldsudsatte kvinder med at lave lister over hændelsesforløb og kronologi forud for anmeldelse, er opgaven særdeles vanskelig.
7. **Ofre for psykisk vold skal have samme muligheder som ofre i voldtægtssager**, herunder at offerets forklaring bl.a. skal håndteres ud fra en traumbaseret tilgang, at myndighederne er forpligtet til at tilbyde en bistandsadvokat ved første henvendelse, samt at offeret har mulighed for at afgive forklaring via videooptagelse i retten.
8. **Personer fra omgangskredsen skal i udgangspunktet altid afhøres**, også selvom disse ikke har været vidne til konkrete episoder jf. forslaget i Rigsadvokatens meddelelse om psykisk vold. Afhøring af vidner fx familie og kolleger kan være med til at beskrive forurettedes evt. ændrede adfærd over tid.

Straffelovens § 243

"Den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år."

For yderligere kommentarer kontakt Henriette Winther, senior kommunikationsrådgiver i Danner, hew@danner.dk/30785862

